

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 & Jurisprudentie

Ontwikkeld en samengesteld door

Mr. G.K. (Lotte) van der Burg

Met medewerking van

A. (Ariana) van der Slikke

Vormgegeven door

N. (Nathalie) Wittebol

Eerste druk, januari 2018

© SCIOPEG Opleidingen, Utrecht 2018

ISBN 978-90-826541-4-1

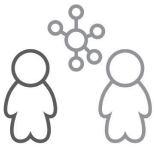
Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Deze editie bevat de wetwijzigingen tot 1 januari 2018 en uitspraken tot en met 14 december 2017. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaardt SCIOPENG en SCIOPENG Opleidingen geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich aanbevolen. Aan de inhoud van deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

SCIOPENG is dé kennispartner in het sociaal domein en de zorg

We bieden detachering, opleidingen en advisering binnen de Zorg, Participatie, Werk & Inkomen, Schulddienstverlening, Wmo en Jeugd. Deze combinatie maakt ons als organisatie uniek in het sociaal domein.

Met onze brede kennis van het sociaal domein, zorgen wij voor optimale ondersteuning voor gemeenten, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en aanverwante organisaties.

Onze 275 specialisten zijn professioneel en gedreven. Zij delen graag hun kennis en ervaring om gezamenlijk te werken aan een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

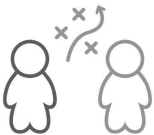
Detachering

Te weinig personeel en te veel aanvragen? Met als gevolg te hoge doorlooptijden? Wij leveren tijdelijke krachten voor alle functies.

Opleidingen

Wij bieden incompany trainingen, open inschrijvingen, e-learning en coaching on the job. Voor kennis en groei binnen het sociaal domein.

Advisering

Onze specialisten hebben een achtergrond als bijvoorbeeld arts, psycholoog, ergonomo, arbeidskundige, schulddienstverlener of jurist. Ze zijn ervaren en flexibel inzetbaar en kunnen ondersteunen bij het vormgeven en uitvoeren van beleid in het sociaal domein.

Aansluiten bij kennis en leerbehoefte

Leren is kennis opdoen, leren is je het vreemde eigen maken, leren is groeien en het zoeken en vinden van antwoorden op vragen die je bezig houden. Bij het ontwikkelen van cursussen maken wij gebruik van de jarenlange ervaring die wij hebben met de dagelijkse praktijk in het sociaal domein.

Praktijkgericht

Wij vinden kennis belangrijk, maar het kunnen toepassen van deze kennis bepaalt het succes. De aansluiting bij de praktijk staat bij ons voorop. Hierbij maken wij gebruik van casussen en voorbeelden uit de praktijk.

Toekomstgericht

Wij sluiten aan bij de dagelijkse werkpraktijk, maar zijn eveneens in staat om de veranderingen die komen mee te nemen. Als cursist word je bewust van deze veranderingen, je eigen leerhouding en draagt bij aan de ontwikkeling hiervan.

Domeinen

Wij bieden cursussen aan in de verschillende domeinen van het sociaal domein; Wmo, Jeugd, Schulddienstverlening en Participatie & Inkomen. De domeinoverstijgende cursussen zijn terug te vinden onder 'overig sociaal domein', op de website.

Open inschrijving of incompany

Al onze cursussen zijn zowel te volgen via open inschrijvingen als incompany. Als je een cursus met meerdere collega's wilt volgen, of je wensen zijn specifiek? Dan vormt een incompany de oplossing.

E-learning

Naast de klassikale opleiding bieden wij de opleiding Wmo consulent en opleiding Jeugdconsulent ook in e-learning aan. Een e-begeleider voorziet jou van feedback. Het voordeel van deze vorm is dat je direct kunt starten en dat je leert waar en wanneer het jou (of jouw team) uitkomt.

Meer informatie

Meer informatie over onze cursussen vind je op www.sciopeng.nl of stuur een e-mail naar cursussen@sciopeng.nl. Voor een advies op maat bel je één van onze opleidingsadviseurs 030 - 767 00 14.

Actueel aanbod opleidingen Wmo

Opleiding Wmo consulent (10 dagen)

Deze opleiding is zowel klassikaal als in blended learning vorm (e-learning plus klassikaal) te volgen.

- Module 1: Achtergronden en wettelijk kader Wmo
- Module 2: Doelgroep van de Wmo
- Module 3: Arrangementen en maatwerkvoorzieningen Wmo
- Module 4: Het Wmo gesprek en het onderzoek
- Module 5: Proeve van bekwaamheid

E-learning

Opleiding Wmo consulent

Verdiepingscursussen

- Actualiteiten Wmo
- Ondersteuningsvragen van mensen met een psychiatrische en/of cognitieve beperking
- In gesprek met de doelgroep met een ondersteuningsvraag
- Wmo en woonvoorzieningen
- Rolstoel en vervoersvoorzieningen
- Wmo en de maatwerkvoorziening Begeleiding
- Kinderen en de Wmo-voorzieningen
- Handhaven pgb Wmo
- Wmo en psychiatrie

Kijk voor meer informatie op opleidingen.sciopeng.nl.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen en algemene bepalingen	10
§ 1. Begripsbepalingen (artikel 1.1.1 en 1.1.2)	10
§ 2. Algemene bepalingen (artikel 1.2.1 en 1.2.2)	16
Hoofdstuk 2. Maatschappelijke ondersteuning	18
§ 1. Opdracht gemeente (artikel 2.1.1 t/m 2.1.7)	18
§ 2. Algemene maatregelen en algemene voorzieningen (artikel 2.2.1 t/m 2.2.4)	26
§ 3. Maatwerkvoorzieningen (artikel 2.3.1 t/m 2.3.10)	27
§ 4. Verhaal van kosten (artikel 2.4.1 t/m 2.2.4)	53
§ 5. Evaluatie van beleid (artikel 2.5.1 t/m 2.5.3)	55
§ 6. Overige bepalingen (artikel 2.6.1 t/m 2.6.8)	56
Hoofdstuk 3. Kwaliteit (artikel 3.1 t/m 3.5)	59
Hoofdstuk 4. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	62
§ 1. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (artikel 4.1.1)	62
§ 2. Kwaliteit en rechtspositie (artikel 4.2.1 t/m 4.2.14)	63
§ 3. Toezicht en handhaving (artikel 4.3.1 t/m 4.3.4)	69
Hoofdstuk 5. Gegevensverwerking	71
§ 1. Verwerking van persoonsgegevens (artikel 5.1.1 t/m 5.1.6)	71
§ 2. Verstrekking van persoonsgegevens (artikel 5.2.1 t/m 5.2.9)	75
§ 3. Rechten van de betrokkene (artikel 5.3.1 t/m 5.3.6)	79
§ 4. Gegevens ten behoeve van integrale dienstverlening (artikel 5.4.1)	82
Hoofdstuk 6. Toezicht en handhaving (artikel 6.1 en 6.2)	83
Hoofdstuk 7. Wijziging andere wetten (artikel 7.1 t/m 7.37)	84
Hoofdstuk 8. Invoerings- en slotbepalingen (artikel 8.1 t/m 8.12)	87

Uitvoeringsbesluit Wmo 2015

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen (artikel 1.1)	96
Hoofdstuk 2. Gelijktelling vreemdeling (artikel 2.1)	96
Hoofdstuk 3. Bijdrage in de kosten van een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget	97
§ 1. Algemeen (artikel 3.1 t/m 3.7)	97
§ 2. Bijdragen voor maatschappelijke ondersteuning (artikel 3.8 t/m 3.10)	100
§ 3. Bijdragen voor beschermd wonen (artikel 3.11 t/m 3.19)	103
§ 4. Bijdragen voor opvang (artikel 3.20)	109
Hoofdstuk 4. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling	109
§ 1. Werkwijze en deskundigheid (artikel 4.1.1 t/m 4.1.8)	109
§ 2. De vertrouwenspersoon (artikel 4.2.1 t/m 4.2.7)	113
§ 3. Beleidsinformatie (artikel 4.3.1 t/m 4.3.3)	114
Hoofdstuk 5. Overige bepalingen (artikel 5.1 t/m 5.4)	115
Hoofdstuk 6. Wijziging van andere besluiten (artikel 6.1 t/m 6.18)	117
Hoofdstuk 7. Overgangs- en slotbepalingen (artikel 7.1 t/m 7.4)	118
Hoofdstuk 8. Inwerkingtreding en citeertitel (artikel 8.1 en 8.2)	119

Leeswijzer

Voor je ligt de bundel Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en Jurisprudentie. In deze bundel is de actuele wettekst van de Wmo 2015 opgenomen. Daarnaast is het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 opgenomen. Een aantal wetsartikelen zijn voorzien van jurisprudentie. De volledige uitspraken van de Rechtbank en Centrale Raad van Beroep zijn terug te vinden op de website van de rechtspraak (www.rechtspraak.nl), door bij zoeken in uitspraken het volledige nummer, zoals vermeld is in deze bundel, te plaatsen. Voor op- en aanmerkingen stuur je een e-mail aan cursussen@sciopeng.nl.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen en algemene bepalingen

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1.1.1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
 - aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
 - algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
 - AMHK: advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling als bedoeld in artikel 4.1.1;
 - begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven.
 - beroepskracht: natuurlijke persoon die in persoon beroepsmatig werkzaam is voor een aanbieder;
 - beschermd wonen: wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
 - burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;
 - CAK: het CAK, genoemd in artikel 6.1.1, eerste lid, van de Wet langdurige zorg;
 - calamiteit: niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de dood van een cliënt heeft geleid;
 - CIZ: het CIZ, genoemd in artikel 7.1.1, eerste lid, van de Wet langdurige zorg;
 - cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;

- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- college: college van burgemeester en wethouders;
- dossier: geheel van schriftelijk of elektronisch vastgelegde gegevens met betrekking tot een melding van huiselijk geweld of kindermishandeling of een vermoeden daarvan;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- geweld bij de verstrekking van een voorziening: seksueel binnendringen van het lichaam van of ontucht met een cliënt, alsmede lichamelijk en geestelijk geweld jegens een cliënt, door een beroepskracht dan wel door een andere cliënt met wie de cliënt gedurende het etmaal of een dagdeel in een accommodatie van een aanbieder verblijft;
- huiselijk geweld: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring;
- huiselijke kring: een familielid, een huisgenoot, de echtgenoot of voormalig echtgenoot of een mantelzorger;
- hulpmiddel: roerende zaak die bedoeld is om beperkingen in de zelfredzaamheid of de participatie te verminderen of weg te nemen;
- kindermishandeling: elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel;
- maatschappelijke ondersteuning:
 1. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
 2. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
 3. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
 1. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend

- verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorg, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
2. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
 3. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
 - Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
 - opvang: onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
 - participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
 - persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
 - persoonsgegevens, bijzondere persoonsgegevens, verwerking van persoonsgegevens, bestand, verantwoordelijke en bewerker: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet bescherming persoonsgegevens;
 - Richtlijn 2004/38/EG: Richtlijn nr. 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening [EEG] 1612/68 en tot intrekking van Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG [PbEU L 158];
 - sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
 - toezichthoudende ambtenaar: persoon als bedoeld in de artikelen 4.3.1, 6.1 en 6.2;
 - vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
 - vertrouwenspersoon: vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 2.6, tweede lid, van de Jeugdwet;
 - voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
 - woningaanpassing: bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte;

- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.
2. Personen of rechtspersonen die als vertegenwoordiger als bedoeld in het eerste lid kunnen optreden zijn de curator, de mentor of de gevolmachtigde van de cliënt, dan wel, indien zodanige persoon of rechtspersoon ontbreekt, diens echtgenoot, de geregistreeerde partner of andere levensgezel van de cliënt, tenzij deze persoon dat niet wenst, dan wel, indien ook zodanige persoon ontbreekt, diens ouder, kind, broer of zus, tenzij deze persoon dat niet wenst.

Jurisprudentie:

Artikel 1.1.1

Aanbieder: Een zorgaanbieder verbindt zich jegens het college om een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren. Een derde die zich jegens de cliënt verbindt tot het leveren van bepaalde activiteiten, diensten of zaken, is in dat verband geen aanbieder in de zin van de wet.
[CRVB:2016:1404 r.o. 4.5.7]

Algemene voorziening: Op grond van de gemeentelijke regeling kan betrokkene € 12,50 per uur financiële compensatie krijgen als zij gebruikt maakt van (private) schoonmaakondersteuning. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft de gemeente deze regeling ten onrechte als een algemene voorziening aangemerkt.
[RBGEL:2015:2775]

Algemene voorziening: De algemene voorziening 'schoonmaken huis' is geen algemene voorziening in de zin van de Wmo 2015. Hieraan staat in de weg dat het schoonmaakbedrijf met de klant contracteert over het verrichten van diensten tegen het volle tarief, hierdoor is het schoonmaakbedrijf geen aanbieder in de zin van de Wmo 2015. Temeer nu ook geen sprake is van één of meer contracten gesloten tussen het college en één of meer zorgorganisaties. Verder heeft het college niet onderzocht of de aangeboden voorziening voor betrokkene financieel haalbaar is.
[CRVB:2016:1404 r.o. 4.5.7]

Algemene voorziening: Het bestaan van een algemene voorziening betekent nog niet dat daarmee de deur naar een maatwerkvoorziening dicht is. Altijd dient te worden onderzocht of aanvulling op de algemene voorziening via een maatwerkvoorziening noodzakelijk kan zijn.
[CRVB:2016:1404 m.n.t. C.W. Bruggeman]

Begeleiding: Vraag om compensatie van beperkingen bij het zich verplaatsen

moet worden aangemerkt als verzoek om begeleiding bij het zich verplaatsen over (zeer) korte afstand, teneinde medemensen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan.

[CRVB:2011:BR7017]

Gebruikelijke zorg: Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden, omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van het huishouden. Voor zover de ondervonden problemen door middel van dergelijke gebruikelijke zorg kunnen worden opgelost, is er geen aanspraak op hulp bij het huishouden. Iedere volwassene burger (vanaf achttien jaar) wordt verondersteld naast een volledige baan of opleiding een huishouden te kunnen voeren.

[CRVB:2012:BY0448]

Huishoudelijke hulp: Huishoudelijke verzorging is een prestatie die onder de Wmo 2015 valt. Zowel het voeren van een gestructureerd huishouden als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wmo 2015 alsook de zorg voor het kunnen beschikken over schoon beddengoed en schone kleding vallen onder de Wmo 2015.

[CRVB:2016:1403 r.o 5.7]

Huishoudelijke hulp: Het bij voorbaat uitsluiten van activiteiten als het wassen van de ramen en het doen van de was is naar het oordeel van de rechtbank niet in overeenstemming met de wet.

[RBOVE:2016:1124]

Kwetsbaar persoon: De cliënt uit Algerije verbleef onrechtmatig in Nederland ten tijde van het geding doordat zijn asielaanvraag was afgewezen. Het college wees zijn aanvraag voor toegang tot de maatschappelijke opvang af, onder andere omdat de persoon niet een kwetsbaar persoon was in de zin van artikel 8 EVRM. Het was voorts niet in geschil dat de cliënt zijn fysieke en psychische gezondheid substantieel werd bedreigd, als bedoeld in artikel 8 EVRM, wanneer hij geen toegang tot de maatschappelijke opvang zou hebben.

[CRVB:2016:1025]

Mantelzorg: Huishoudelijke hulp. Mantelzorg door kinderen is niet afdwingbaar.

[RBGEL:2016:3028]

Mantelzorg: Bij betaling voor zorg kan geen mantelzorg worden aangenomen. Mantelzorg kan niet worden afdwongen.

[RBZWB:2016:899]

Opvang: Maatschappelijke opvang is onder de Wmo 2015 een maatwerkvoorziening, terwijl het onder de Wmo 2007 een algemene voorziening was.